

den zich op het hoogste punt koninginpages, aantallen variërend van twee tot zeven. Het aantal verschillende individuen dat ik er totaal waarnam in die periode bedroeg minstens 17.

Opvallend was verder dat ik in de wijde omgeving van dat punt slechts viermaal een exemplaar aantrof, steeds rustig voedsel zoekend op een van de – toen nog – vrij talrijke lucerneveldjes in de omgeving. En van deze vier ging er zelfs een, op zo'n vijfhonderd meter afstand van de hoogte, plotseling op de wieken en vloog met een heel grote boog, maar zonder aarzelen, naar de top.

Op dat hoogste punt echter was voor de vlinders nauwelijks voedsel te vinden, en zo er dat al was taalden zij er niet naar. (Op een lucerneveldje op honderd meter van de top zag ik slechts twee maal een exemplaar voedsel zoeken.) De vlinders vlogen daarentegen heen en weer boven het rijpe koren, of hingen aan een korenhalm rustig te wiegen in de wind.

Bovenstaande illustreert duidelijk dat dit gedrag niet te maken heeft met het zoeken van voedselrijke plaatsen, het is zelfs niet waarschijnlijk dat het op een of andere manier de individuele vlinder tot voordeel is. Het is veeleer een mechanisme dat de soort hanteert om zich te kunnen handhaven, ondanks een geringe populatiedichtheid. Immers, als alle individuen van een diersoort een voorkeur hebben voor bepaalde markante punten in het landschap (of die nu hoogten zijn, of laagten, of wat dan ook), vindt daar een concentratie plaats van individuen, en in een gebied waar de soort slechts schaars voorkomt, worden hierdoor de paringskansen aanzienlijk vergroot. Ook de koninginpage is een soort die in een groot deel van zijn (zeer groot) areaal schaars is, maar er zich niettemin handhaaft. Overigens is dit verschijnsel, het gebruik maken van landschapselementen, of zelfs bepaalde vegetatiepatronen, bij het vinden van soortgenoten, bij meer insecten, waaronder ook vlinders, beschreven.

Het zou me verder niet verwonderen als de aanwezigheid op zo'n voorkeurs-plek voor de dieren een

prikkel is die de voortplantings-instinkten activeert en andere driften (met name behoefte aan voedsel) onderdrukt. In ieder geval is mij in het buitenland, op plaatsen waar de soort minder zeldzaam is, op voedselrijke plaatsen nooit opgevallen dat de vlinders veel interesse voor elkaar hadden, daar zij het te druk hadden met fourageren. Maar op de Schaapsdries zag ik meermalen paartjes ijverig om elkaar heen fladderend hoogte maken en afdwalen, een beeld dat ons vertrouwd is van de witjes en de vossen, maar bij koninginpages waarlijk geen alledaagse waarneming is. Maar goed, dit is slechts speculatie.

Na dit antwoord aan de heer van Noorden blijft ook bij mij nog een vraag: hebben koninginpages een voorkeur voor rijpe korenvelden?

Op twee augustus 1967 werd namelijk het koren gemaaid op de bovengenoemde plek, en na die dag zag ik er niet één exemplaar meer. En dat terwijl het weer niet slechter werd, en de vliegtijd nog lang niet ten einde was.

Ik ben erg benieuwd naar ervaringen van anderen hiermee.

EEN MERKWAARDIGE ERVARING

Naar aanleiding van de mededeling van de heer Damen m.b.t. de rosse woelmuis tijdens de maandvergadering te Maastricht (zie maandblad nr. 10 blz. 175) rapporteerde Mej. Blankevoort uit Honderloo ons dat zij onlangs haar poes in de tuin een muis zag vangen en op de bekende manier ermee ging spelen. Toen zij tussen beide kwam om de muis te ontzetten, liet de kat haar prooi los die toen moeizaam wegkroop.

Plotseling draaide de (bos?)muis zich echter om en sprong agressief tegen de kop van de stomverbaasde poes om er daarna snel vandoor te gaan.

Zij vraagt zich af of dit een wel meer voorkomende reactie van muizen is. Men hoort wel dat een kat in het nauw rare sprongen doet, maar een muis!